

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

**Έκθεση για την
Ανακεφαλαιοποίηση και Αναδιάταξη
του Ελληνικού Τραπεζικού Τομέα**

Μετάφραση του Κεφαλαίου Ι: Γενική Επισκόπηση

Δεκέμβριος 2012

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ελευθ. Βενιζέλου 21
102 50 Αθήνα

Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας - Γραμματεία

Τηλ. +30 210 320 5103

Fax +30 210 320 5419

Ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Τράπεζας της Ελλάδος: www.bankofgreece.gr

Η ανακοίνωση εμπιστευτικών πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση επιτρέπεται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 165(8α) του ν. 4099/2012 (ΦΕΚ 250Α).

Γενική Επισκόπηση

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Τα τελευταία χρόνια το σύνολο του ελληνικού τραπεζικού τομέα έχει επηρεαστεί καθοριστικά από τη συνδυαστική επίδραση:

- της αδυναμίας πρόσβασης στις διεθνείς αγορές και της εκροής καταθέσεων,
- των δυσμενών οικονομικών συνθηκών που προκάλεσαν επιδείνωση της ποιότητας των δανειακών χαρτοφυλακίων,
- της αναδιάρθρωσης του δημόσιου χρέους με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα (“PSI”).

Οι παράγοντες αυτοί άσκησαν ισχυρές πιέσεις στη ρευστότητα και την κεφαλαιακή βάση των ελληνικών τραπεζών, απειλώντας τη σταθερότητα του τραπεζικού συστήματος και την ευρωστία αρκετών τραπεζών.

Σε αυτό το δεδομένο πλαίσιο, η Τράπεζα της Ελλάδος και η πολιτεία προέβησαν σε σειρά ενεργειών που αποσκοπούσαν στην θωράκιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της ασφάλειας των καταθέσεων. Μεταξύ των ενεργειών αυτών, κρίσιμη σημασία είχαν:

- η κάλυψη των βραχυπρόθεσμων αναγκών ρευστότητας των τραπεζών, με την παροχή δυνατότητας προσφυγής στο μηχανισμό έκτακτης χρηματοδότησης (“emergency liquidity assistance – ELA”),
- η διασφάλιση της επάρκειας των “Χρηματοδοτικών Πόρων” (Financial Envelope), δηλαδή των δημόσιων πόρων που προορίζονται για την κάλυψη της απαιτούμενης ανακεφαλαιοποίησης και του κόστους αναδιάρθρωσης του ελληνικού τραπεζικού τομέα την περίοδο 2012-2014, το

ύψος των οποίων έχει εκτιμηθεί σε 50 δισεκ. ευρώ¹,

- η εξυγίανση αδύναμων τραπεζών, βάσει ενός διευρυμένου νομικού πλαισίου,
- η απαίτηση από όλες τις ελληνικές τράπεζες να αυξήσουν την κεφαλαιακή τους βάση σε ένα συντηρητικά εκτιμημένο επαρκές επίπεδο.

Στη διαδικασία αυτή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο παρείχαν καθοδήγηση και διασφάλισαν τη συνέπεια με τους σκοπούς του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής. Παράλληλα, εταιρία διεθνούς κύρους παρείχε στην Τράπεζα της Ελλάδος συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Η παρούσα έκθεση περιγράφει τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση των **Χρηματοδοτικών Πόρων** και επιβεβαιώνει ότι, με τα δεδομένα του Δεκεμβρίου 2012, τα κονδύλια ύψους 50 δισεκ. ευρώ του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής επαρκούν. Συνεκτιμήθηκαν δύο βασικά στοιχεία:

- **Η εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών** όλων των τραπεζών σε ενοποιημένη βάση, όπως προέκυψε από τη λεπτομερή αξιολόγηση που είχε πραγματοποιηθεί τους πρώτους μήνες του 2012.
- **Η επικαιροποιημένη εκτίμηση των συνιστωσών των Χρηματοδοτικών Πόρων**, που συμπεριέλαβε και γεγονότα που

¹ Το Μνημόνιο Συνεννόησης του Μαρτίου 2012 προέβλεπε τη διεύρυνση των διαθέσιμων πόρων του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) στα 50 δισεκ. ευρώ. Βλέπε και Ν. 3864/2012, όπως τροποποιήθηκε με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου της 19ης Απριλίου 2012 (ΦΕΚ 94Α). Στην παρούσα έκθεση, ο όρος Μνημόνιο αναφέρεται τόσο στο Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής όσο και στο Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής, αντίστοιχα.

έλαβαν χώρα αργότερα το 2012, καθώς επίσης το δυνητικό κόστος από ενδεχόμενες στο μέλλον εξυγιάνσεις, και ένα ικανό απόθεμα ασφαλείας.

Η Τράπεζα της Ελλάδος εκπόνησε επίσης, το Μάρτιο του 2012, μελέτη στρατηγικής αξιολόγησης του τραπεζικού τομέα. Η μελέτη αξιολόγησε τις προοπτικές βιωσιμότητας των τραπεζών, εφαρμόζοντας ένα πολύ ευρύτερο σύνολο κριτηρίων (τόσο εποπτικών όσο και επιχειρησιακών) και χρησιμοποιώντας χρηματοοικονομικά και εποπτικά στοιχεία². Από τη μελέτη προέκυψαν τέσσερις “συστημικές τράπεζες” – η Εθνική Τράπεζα, η Eurobank, η Alpha Bank και η Τράπεζα Πειραιώς, οι οποίες και κρίθηκαν κατάλληλες για δημόσια στήριξη.

Οι “μη συστημικές τράπεζες”, όπως προβλέπεται στο Μνημόνιο Συνεννόησης του Δεκεμβρίου 2012 (Μνημόνιο), θα πρέπει να ανακεφαλαιοποιηθούν από τον ιδιωτικό τομέα μέχρι το τέλος Απριλίου 2013. Σε διαφορετική περίπτωση, θα τεθούν σε διαδικασία εξυγίανσης μέχρι το τέλος Ιουνίου 2013.

2. ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Η εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών διενεργήθηκε τους πρώτους μήνες του 2012 από την Τράπεζα της Ελλάδος. Σκοπός της εν λόγω άσκησης ήταν η συντηρητική εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών όλων των τραπεζών³, ώστε να πληρούνται τα ελάχιστα απαι-

² Σύμφωνα με το Μνημόνιο Συνεννόησης του Μαρτίου 2012, η στρατηγική αξιολόγηση (αξιολόγηση βιωσιμότητας) του τραπεζικού τομέα θα διεξαγόταν “με τη χρήση ενός συνόλου ποσοτικών και ποιοτικών κριτηρίων. Τα κριτήρια θα περιλαμβάνουν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά: την οικονομική επιφάνεια και προθυμία των μετόχων να εισφέρουν νέα κεφάλαια, την ποιότητα της διοίκησης και τα συστήματα διαχείρισης κινδύνου, τους δείκτες κεφαλαίου, ρευστότητας και αποδοτικότητα (τόσο ιστορικούς όσο και πρόδρομους), τις αξιολογήσεις κινδύνου των τραπεζών και ένα βιώσιμο επιχειρησιακό μοντέλο”.

³ Κατά την έναρξη της εκτίμησης των κεφαλαιακών αναγκών τον Ιανουάριο του 2012, λειτουργούσαν 17 εμπορικές τράπεζες.

τούμενα επίπεδα Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων κατά την περίοδο 2012-2014.

Για την εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών χρησιμοποιήθηκαν **δύο μακροοικονομικά σενάρια**⁴, τα οποία αντανάκλασαν τη διαφανόμενη για την περίοδο 2012-2014 εξέλιξη βασικών οικονομικών δεικτών (π.χ. ρυθμός ανόδου του πραγματικού ΑΕΠ, ποσοστό ανεργίας, πληθωρισμός, τιμές κατοικιών και λοιπών ακινήτων):

- Το Βασικό Σενάριο, σύμφωνα με τις παραδοχές του Μνημονίου και με στόχο για το Δείκτη Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων (Core Tier 1 ratio – CT1 ratio) το 9% το 2012 και το 10% το 2013 και το 2014⁵.
- Το Δυσμενές Σενάριο, σύμφωνα με τις παραδοχές της Τράπεζας της Ελλάδος, και με στόχο το 7% για τον Δείκτη Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων για όλη την περίοδο 2012-2014.

Ως σημείο εκκίνησης χρησιμοποιήθηκαν τα Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια Αναφοράς το Δεκέμβριο του 2011, όπως υποβλήθηκαν από τις τράπεζες⁶, και κατόπιν εκτιμήθηκε η εξέλιξη των Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων κατά την προαναφερθείσα περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

- Ζημίες από τη **συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην ανταλλαγή ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου και επιλεγμένων**

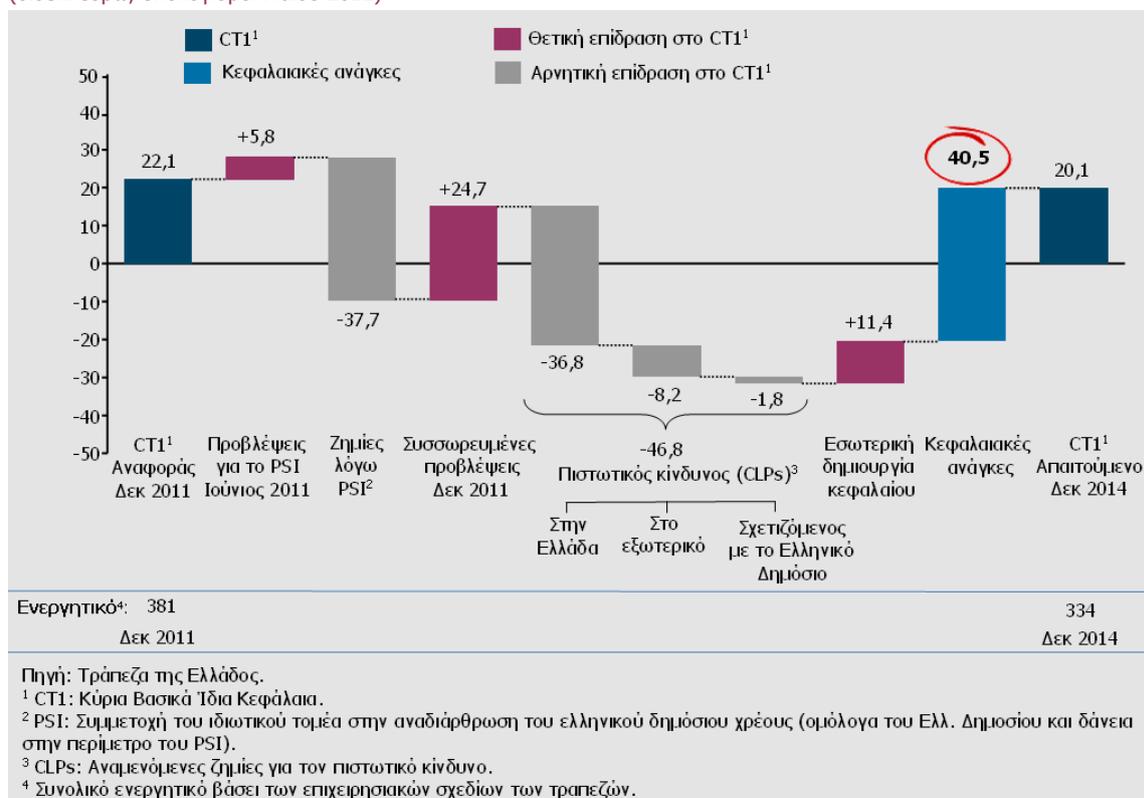
⁴ Για την αναλυτική περιγραφή των σεναρίων, βλ. έκθεση της BlackRock Solution’s “Diagnostic Assessment of Greek Banks”.

⁵ Το επικαιροποιημένο Μνημόνιο του Δεκεμβρίου 2012 προβλέπει ελάχιστο Δείκτη Κυρίων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων 9% για ολόκληρη την περίοδο 2012-2014. Η επίδραση αυτής της αλλαγής στις κεφαλαιακές ανάγκες των τραπεζών είναι πολύ περιορισμένη, γιατί για όλες σχεδόν τις τράπεζες το δεσμευτικό σενάριο για την εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών τους είναι το Δυσμενές Σενάριο.

⁶ Όπως υποβλήθηκαν τον Ιανουάριο του 2012 με τα τριετή Επιχειρησιακά Σχέδια των τραπεζών. Τα Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια Αναφοράς, ως σημείο εκκίνησης, υπολογίστηκαν χωρίς να ληφθεί υπόψη η επίδραση από το τροποποιημένο PSI.

Διάγραμμα Ι.1 Διαδικασία για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών αναγκών (Δεκέμβριος 2011 – Δεκέμβριος 2014, ενοποιημένη βάση)

(δισεκ. ευρώ, υπολογισμοί Μαΐου 2012)

δανείων που ήταν στην περίμετρο του PSI, μετά την αφαίρεση των ήδη σχηματισμένων για το λόγο αυτό ειδικών προβλέψεων.

- **Αναμενόμενες ζημιές πιστωτικού κινδύνου (Credit Loss Projections - CLPs)** από δάνεια που έχουν χορηγηθεί: (α) **στην Ελλάδα**, βάσει των εκτιμήσεων της εταιρίας συμβούλων BlackRock Solutions, η οποία εκπόνησε διαγνωστική μελέτη για τα χαρτοφυλάκια εγχώριων δανείων των ελληνικών τραπεζών⁷, (β) **στο εξωτερικό**, με βάση την εφαρμογή από την Τράπεζα της Ελλάδος της μεθοδολογίας που είχε εφαρμόσει η Ευρωπαϊκή Τραπεζική Αρχή (EBA) στην πανευρωπαϊκή προσομοίωση ακραίων καταστά-

σεων του Ιουνίου 2011, και (γ) **σε φορείς και οργανισμούς σχετιζόμενους με το Δημόσιο**, βάσει των εκτιμήσεων της BlackRock ή της Τράπεζας της Ελλάδος. Και στις τρεις περιπτώσεις από τις αναμενόμενες ζημιές αφαιρέθηκαν οι συσσωρευμένες προβλέψεις των τραπεζών για τον πιστωτικό κίνδυνο.

- **Εκτιμώμενη εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου** κατά την περίοδο 2012-2014, όπως προκύπτει από τη συντηρητική θεώρηση των βασικών στοιχείων λειτουργικής κερδοφορίας που προέβλεπαν τα υποβληθέντα από τις τράπεζες τριετή επιχειρησιακά σχέδια. Επιπλέον, συνεκτιμήθηκαν οι ενέργειες ενίσχυσης των κεφαλαίων που είχαν ολοκληρωθεί μέχρι το πέρας της άσκησης.

⁷ Η ανάθεση σε διεθνή εταιρία συμβούλων της εκπόνησης διαγνωστικής μελέτης αποτελούσε όρο του Μνημονίου του Ιουνίου 2011.

Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος υπολόγισε το στόχο για το **απαιτούμενο επίπεδο** των Κύ-

Πίνακας Ι.1 Διαδικασία για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών αναγκών (Δεκέμβριος 2011 – Δεκέμβριος 2014, ενοποιημένη βάση)

(εκατ. ευρώ, εκτιμήσεις Μαΐου 2012)

Τράπεζες ¹	Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια Αναφοράς ² (1)	Συνολικές ακαθάριστες ζημίες λόγω PSI (Δεκ 2011) (2)	Προβλέψεις σχετικές με το PSI (Ιουν 2011) (3)	Ακαθάριστες αναμενόμενες ζημίες πιστωτικού κινδύνου ³ (4)	Προβλέψεις για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου ⁴ (Δεκ 2011) (5)	Εσωτερική δημιουργία κεφαλαίου ⁵ (6)	Στόχος για τα Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια (Δεκ 2014) (7)	Κεφαλαιακές ανάγκες (8)=(7)-[(1)+(2)+(3)+(4)+(5)+(6)]
Εθνική	7.287	-11.735	1.646	-8.366	5.390	4.681	8.657	9.756
Eurobank	3.515	-5.781	830	-8.226	3.514	2.904	2.595	5.839
Alpha	4.526	-4.786	673	-8.493	3.115	2.428	2.033	4.571
Πειραιώς	2.615	-5.911	1.005	-6.281	2.565	1.080	2.408	7.335
Εμπορική	1.462	-590	71	-6.351	3.969	114	1.151	2.475
Αγροτική ⁶	378	-4.329	836	-3.383	2.344	468	1.234	4.920
Ταχ. Ταμ/ριο	557	-3.444	566	-1.482	1.284	-315	903	3.737
Millennium	473	-137	0	-638	213	-79	230	399
Γενική	374	-292	70	-1.552	1.309	-40	150	281
Αττική	366	-142	53	-714	274	15	248	396
Probank	281	-295	59	-462	168	147	180	282
Νέα Proton	57	-216	48	-482	368	34	115	305
FBB	145	-49	0	-285	167	-29	116	168
Πανελλήνια	82	-26	3	-118	48	-26	42	78
Σύνολο	22.119	-37.733	5.861	-46.834	24.727	11.381	20.062	40.542
Υποσύνολο «συστημικών τραπεζών»⁷	17.944	-28.214	4.154	-31.367	14.583	11.093	15.693	27.501

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος.

¹ Η άσκηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι για τις ABB, Credicom και IBG δεν απαιτούνται επιπλέον κεφάλαια.

² Κύρια Βασικά Ίδια Κεφάλαια το Δεκέμβριο του 2011 όπως υποβλήθηκαν από τις τράπεζες χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επίδραση της ιδιωτικής συμμετοχής στην αναδιάρθρωση του ελληνικού δημόσιου χρέους (PSI).

³ Αναμενόμενες Ακαθάριστες Ζημίες (CLPs) για την περίοδο Ιουνίου 2011-Δεκεμβρίου 2014 του πιστωτικού κινδύνου στα δάνεια στην Ελλάδα, στο εξωτερικό και σε φορείς και οργανισμούς που σχετίζονται με το Ελληνικό δημόσιο. Οι Αναμενόμενες Ακαθάριστες Ζημίες για τα δάνεια στην Ελλάδα περιλαμβάνουν: α) τις αναμενόμενες για την τριετία ζημίες που εκτίμησε η BlackRock, β) τις αναμενόμενες ζημίες για το τέταρτο έτος και γ) τις αναμενόμενες ζημίες από τη χορήγηση νέων δανείων την περίοδο 2012-2014.

⁴ Συσσωρευμένες προβλέψεις (Δεκέμβριος 2011) που είχαν ήδη σχηματίσει οι τράπεζες για τα δανειακά χαρτοφυλάκια στα οποία αναφέρεται η στήλη (4).

⁵ Εσωτερική Δημιουργία Κεφαλαίου κατά την περίοδο 2012-2014, όπως προκύπτει από τη συντηρητική θεώρηση των βασικών στοιχείων της λειτουργικής κερδοφορίας που προέβλεπαν τα υποβληθέντα από τις τράπεζες τριετή επιχειρησιακά σχέδια, καθώς και τη συνεκτίμηση των ενεργειών ενίσχυσης κεφαλαίων που είχαν ολοκληρωθεί έως το πέρας της άσκησης.

⁶ Η Αγροτική Τράπεζα εξυγιάνθηκε τον Ιούλιο του 2012.

⁷ Εθνική Τράπεζα, Eurobank, Alpha Bank και Τράπεζα Πειραιώς.

ριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων στο τέλος κάθε έτους έως και το 2014, με βάση το στόχο που είχε τεθεί για τον αντίστοιχο δείκτη σε κάθε σενάριο και την εξέλιξη των σταθμισμένων για τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού (Risk-Weighted Assets – RWAs). Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί

ότι οι τράπεζες δεν υποεκτιμούν το βαθμό έκθεσής τους σε κίνδυνο, τα σταθμισμένα για τον κίνδυνο στοιχεία ενεργητικού προσαρμόστηκαν βάσει της αυστηρότερης μεθοδολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Στη συνέχεια, οι κεφαλαιακές ανάγκες κάθε τράπεζας υπολογίστηκαν ως η διαφορά ανά-

μεσα (α) στο στόχο που τέθηκε για το απαιτούμενο επίπεδο των Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων της στο τέλος κάθε έτους έως και το 2014 και (β) στα αντίστοιχα εκτιμώμενα επίπεδα των Κύριων Βασικών Ιδίων Κεφαλαίων της.

Οι υπολογισμοί αυτοί έγιναν και με το Βασικό και με το Δυσμενές Σενάριο. Για κάθε τράπεζα, το σενάριο που οδηγούσε σε υψηλότερες κεφαλαιακές ανάγκες θεωρήθηκε δεσμευτικό.

Για να εξασφαλιστεί η αντικειμενικότητα και η ευρωστία της άσκησης, έγινε διασταύρωση των αποτελεσμάτων με εκείνα που προκύπτουν από μια προσέγγιση τύπου “top-down”. Συγκεκριμένα, στην προσέγγιση αυτή τα οικονομικά αποτελέσματα κάθε τράπεζας για το έτος 2011 χρησιμοποιήθηκαν ως σημείο εκκίνησης, με μελλοντικές προβολές βάσει ενός ποσοτικού υποδείγματος που λάμβανε υπόψη μακροοικονομικές προβλέψεις, ανεξάρτητα από τα υποβληθέντα επιχειρησιακά σχέδια.

Οι κεφαλαιακές ανάγκες για το σύνολο των ελληνικών εμπορικών τραπεζών εκτιμήθηκαν το Μάιο του 2012 σε 40,5 δισεκ. ευρώ, εκ των οποίων τα 27,5 δισεκ. ευρώ αντιστοιχούν στις τέσσερις “συστημικές τράπεζες” (βλ. Διάγραμμα I.1 και Πίνακα I.1).

Τον Οκτώβριο του 2012, η Τράπεζα της Ελλάδος επικαιροποίησε την εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών με βάση τα προκαταρκτικά οικονομικά αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου του 2012. Η επικαιροποίηση επιβεβαίωσε το μέγεθος των κεφαλαιακών αναγκών που είχε ήδη εκτιμηθεί με συντηρητικό τρόπο.

3. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Το Δεκέμβριο του 2012, η Τράπεζα της Ελλάδος ολοκλήρωσε την επικαιροποιημένη εκτίμησή της για την επάρκεια των Χρηματοδοτικών Πόρων, δηλ. του επιπέδου των δημόσιων πόρων που απαιτούνται για την κάλυψη των αναγκών ανακεφαλαιοποίησης και του κόστους αναδιάταξης του ελληνικού τραπεζικού τομέα την περίοδο 2012-2014.

Αυτή η **συντηρητική εκτίμηση** έχει ως σημείο εκκίνησης το αποτέλεσμα της εκτίμησης των κεφαλαιακών αναγκών όλων των εμπορικών τραπεζών, δηλαδή τα 40,5 δισεκ. ευρώ, **ανεξάρτητα από το εάν θεωρούνται κατάλληλες για ανακεφαλαιοποίηση με δημόσια στήριξη** (βλ. Διάγραμμα I.2).

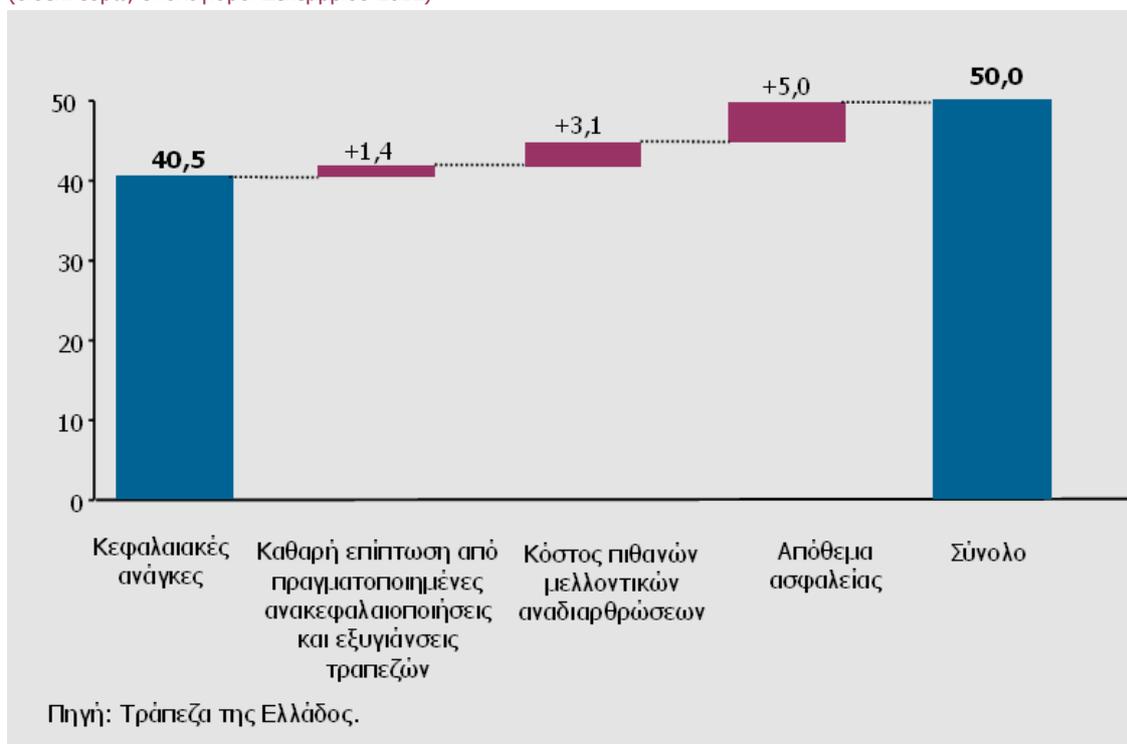
Η Τράπεζα της Ελλάδος **ενσωμάτωσε** στην εκτίμηση των Χρηματοδοτικών Πόρων:

- **Την καθαρή επίδραση (1,4 δισεκ. ευρώ) από την εφαρμογή μέτρων εξυγίανσης⁸ και την ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών που έχουν ήδη ολοκληρωθεί** – δηλαδή: (α) το επιπρόσθετο (πέρα από τις εκτιμηθείσες κεφαλαιακές ανάγκες) κόστος από τη λήψη μέτρων εξυγίανσης σε τρεις εμπορικές τράπεζες (Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, Proton Bank και T-Bank) και σε τρεις συνεταιριστικές τράπεζες (Αχαϊκή, Λαμίας και Λέσβου-Λήμνου), και (β) τη μείωση των κεφαλαιακών αναγκών από την ανακεφαλαιοποίηση δύο εγχώριων θυγατρικών από τις ξένες μητρικές τους εταιρίες, συγκεκριμένα, της Εμπορικής και της Γενικής

⁸ Σύμφωνα με την Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, ως “εξυγίανση” ορίζεται η αναδιάρθρωση ενός ιδρύματος με σκοπό να διασφαλιστεί η συνέχιση των ουσιαστικών λειτουργιών του, να διατηρηθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να αποκατασταθεί η βιωσιμότητα του συνόλου ή μέρους των δραστηριοτήτων του ιδρύματος.

Διάγραμμα Ι.2 Εκτίμηση των Χρηματοδοτικών Πόρων

(δισεκ. ευρώ, υπολογισμοί Δεκεμβρίου 2012)

Τράπεζας από την Crédit Agricole και τη Société Générale αντίστοιχα.

- **Το κόστος πιθανών μελλοντικών εξυγιάνσεων (3,1 δισεκ. ευρώ)** – στο βαθμό που θα υπερβαίνει τις εκτιμηθείσες κεφαλαιακές ανάγκες για τις “μη συστημικές” εμπορικές τράπεζες, καθώς και το κόστος αναδιάρθρωσης των συνεταιριστικών τραπεζών, εφόσον αυτή χρειαστεί.
- **Απόθεμα ασφαλείας (capital buffer - 5 δισεκ. ευρώ)**, το οποίο κρίνεται αναγκαίο και επαρκές για την αντιμετώπιση ενδεχόμενων εξελίξεων που θα μπορούσαν να αυξήσουν ή να μειώσουν τις κεφαλαιακές ανάγκες. **Εξελίξεις που θα μπορούσαν να αυξήσουν τις κεφαλαιακές ανάγκες** περιλαμβάνουν την επίδραση στις τράπεζες από μια περαιτέρω επιδείνωση των μακροοικονομικών συνθηκών και από την πρόσφατη επαναγορά (buy-back) δημόσιου χρέους. **Εξελίξεις**

που θα μπορούσαν να μειώσουν τις κεφαλαιακές ανάγκες περιλαμβάνουν την ιδιωτική συμμετοχή στη διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης, την αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογίας, τις ενέργειες διαχείρισης λοιπών υποχρεώσεων και την επίτευξη συνεργιών από εξαγορές και συγχωνεύσεις.

Η Τράπεζα της Ελλάδος θεωρεί ότι, εντός ενός εύλογου διαστήματος εμπιστοσύνης όσον αφορά τις οικονομικές προσδοκίες, το ποσό των 50 δισεκ. ευρώ είναι αναγκαίο και επαρκές για να καλύψει το κόστος ανακεφαλαιοποίησης και αναδιάταξης του ελληνικού τραπεζικού τομέα.

4. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Το γενικό πλαίσιο για την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών περιγράφηκε κατ’ αρχάς στο Μνημόνιο του Μαρτίου 2012

και επικαιροποιήθηκε στη συνέχεια στην πρώτη αναθεώρηση του Δεκεμβρίου 2012.

Έχουν ήδη ολοκληρωθεί οι παρακάτω ενέργειες:

- Τον Απρίλιο του 2012, διοχετεύτηκαν στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) 25 δισεκ. ευρώ με τη μορφή ομολόγων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (EFSF).
- Το Μάιο του 2012, το ΤΧΣ χορήγησε 18 δισεκ. ευρώ στις “συστημικές τράπεζες” ως προκαταβολή έναντι μελλοντικών αυξήσεων κεφαλαίου, αποκαθιστώντας έτσι τους δείκτες φερεγγυότητάς τους, ώστε να πληρούν την υποχρέωση για Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας 8%.
- Το Νοέμβριο του 2012, εκδόθηκε η Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 38 περί των όρων και των εργαλείων της ανακεφαλαιοποίησης από το ΤΧΣ. Τον ίδιο μήνα η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοίνωσε επίσημα στις τράπεζες τις κεφαλαιακές ανάγκες καθεμίας και τις κάλεσε να ολοκληρώσουν τις διαδικασίες για την άντληση κεφαλαίων έως το τέλος Απριλίου του 2013.

Η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης των “**συστημικών τραπεζών**” περιλαμβάνει τρία βήματα:

- **Μεταβατική ανακεφαλαιοποίηση (bridge recapitalisation)** από το ΤΧΣ. Πρόκειται για προκαταβολή έναντι των μελλοντικών αυξήσεων κεφαλαίου που έχουν προγραμματιστεί να υλοποιηθούν μέχρι το τέλος Απριλίου του 2013. Η προκαταβολή ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2012.
- **Έκδοση υπό αίρεση μετατρέψιμων χρηματοδοτικών μέσων (contingent**

convertible bonds - CoCos) έως το τέλος Ιανουαρίου του 2013. Τα ποσά θα καθοριστούν από τις “συστημικές τράπεζες”, σύμφωνα με το πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης. Αυτά τα χρηματοδοτικά μέσα θα καλυφθούν εξ ολοκλήρου από το ΤΧΣ.

- **Ολοκλήρωση των αυξήσεων μετοχικού κεφαλαίου** έως το τέλος Απριλίου του 2013, στις οποίες το ΤΧΣ θα αναλάβει το ρόλο του εγγυητή κάλυψης.

Με βάση το σχέδιο αυτό και σύμφωνα με την Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου 38 της 9ης Νοεμβρίου 2012, οι ιδιώτες μέτοχοι θα έχουν τον έλεγχο των “συστημικών τραπεζών”, εφόσον καταβάλουν ποσό τουλάχιστον ίσο με το 10% της αξίας των νεοεκδοθεισών κοινών μετοχών.

Οι “**μη συστημικές τράπεζες**”, όπως προβλέπεται στο Μνημόνιο του Δεκεμβρίου 2012, πρέπει να ανακεφαλαιοποιηθούν με ιδιωτικά κεφάλαια έως το τέλος Απριλίου του 2013. Μπορούν επίσης να συγχωνευθούν με άλλες τράπεζες, εφόσον καταθέσουν ένα αξιόπιστο Επιχειρησιακό Σχέδιο και ικανοποιήσουν τις ανάγκες ανακεφαλαιοποίησής τους μέχρι τον Απρίλιο του 2013. Αν οι ιδιώτες επενδυτές δεν στηρίζουν αυτές τις τράπεζες, η Τράπεζα της Ελλάδος θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για μια ομαλή διαδικασία εξυγίανσης όχι αργότερα από τον Ιούνιο του 2013, κατά τρόπο που θα διασφαλίζει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και τα συμφέροντα των καταθετών.

5. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών, σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα, αναμένεται ότι θα αποκαταστήσει σταδιακά την εμπιστοσύνη των α-

γορών και των καταθετών. Η βελτίωση της κεφαλαιακής θέσης και της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών θα τους επιτρέψει να συνεχίσουν να στηρίζουν την πραγματική οικονομία, συμβάλλοντας έτσι στη βελτίωση

του επιχειρηματικού κλίματος. Τα στοιχεία αυτά έχουν εξαιρετική σημασία για την αποκατάσταση θετικών και διατηρήσιμων ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης.